

Britt Forsén
Tel: 010-698 17 54
britt.forsen
@naturvardsverket.se

2020-01-13 Ärendenr:
NV-07449-17

Rättelse av vägledning om artskydd och urblåsta fågelägg

Denna skrivelse utgör Naturvårdsverkets ställningstagande gällande urblåsta ägg och ersätter befintlig text på sidan 25 i handbok för artskyddsförordningen, del 2 (Handbok 2009:3), andra stycket, sista meningen.

Kort beskrivning

I Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen del 2 anges på sidan 25, andra stycket, sista meningen att urblåsta ägg räknas som bearbetade exemplar. Uppgiften i handboken stämmer inte med den tolkning som Naturvårdsverket och Jordbruksverket gör i dagsläget och inte heller med EU-kommissionens vägledning.

Om bearbetade exemplar av CITES-arter

Kommersiell användning av A-listade CITES-arter regleras i Rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. Enligt artikel 8 i förordningen är all sådan användning av dessa arter förbjuden, utom när det finns ett CITES-intyg till varje enskilt exemplar. I kommissionens förordning (865/2006) artikel 62 framgår vilka allmänna undantag som finns. Enligt tredje punkten i artikel 62 är bearbetade exemplar undantagna från förbudet mot kommersiella aktiviteter, och CITES-intyg behövs inte, om de bearbetade exemplaren har förvärvats och bearbetats mer än 50 år innan EU:s förordning trädde i kraft. Ett föremål måste därmed ha både förvärvats och bearbetats före den 3 mars 1947 för att undantaget ska kunna tillämpas. Detta brukar kallas för ”antikundantaget”. Ett föremål som har förvärvats före den 3 mars 1947 omfattas inte av antikundantaget om bearbetningen har skett efter denna tidpunkt.

Vad som menas med ”bearbetade exemplar” definieras i artikel 2 punkten w i rådets förordning EG (338/97):

”bearbetade exemplar som förvärvats för mer än femtio år sedan: exemplar vilkas obearbetade naturliga utseende på ett påtagligt sätt har förändrats för att utgöra smycken, prydnads-, konst- eller nyttoföremål, eller musikinstrument,

mer än femtio år innan denna förordning trädde i kraft och för vilka den administrativa myndigheten i medlemsstaten i fråga har kunnat försäkra sig om att de förvärvats under sådana villkor. Sådana exemplar kan emellertid bara anses som bearbetade exemplar om de utan tvekan hör till någon av de nämnda kategorierna och kan användas utan att skulpteras, bearbetas eller förändras ytterligare”.

EU-kommissionen har tagit fram en vägledning för vad som kan anses vara bearbetade exemplar.¹ För att anses vara ett bearbetat exemplar måste en djurdel (t.ex. tänder, betar, horn, skinn, ben eller skal) på ett påtagligt sätt ha förändrats från sitt obearbetade naturliga utseende, exempelvis genom att snidas, graveras eller förändras till en annan form. Polering eller fastsättning på ett annat material, exempelvis montering, gör inte att föremålet anses vara ett bearbetat exemplar.

Om urblåsta ägg

Ett urblåst ägg som t.ex. ingår i en äggsamling är normalt inte bearbetat på annat sätt än att några mindre hål har tagits upp i skalet och innehållet har avlägsnats. Skalet är därmed i stort sett intakt och har kvar sitt naturliga utseende.

Ett utblåst ägg kan omfattas av antikundantaget om skalet t.ex. har försetts med en betydande konstnärlig utsmyckning i form av målning eller ristningar.

Slutsats

Urblåsta äggskal som inte har någon konstnärlig bearbetning har inte påtagligt förändrats från sitt ursprungliga naturliga tillstånd och ska därmed inte anses vara bearbetade exemplar. Naturvårdsverkets ställningstagande innebär en förändrad hållning i förhållande till vägledningen i Naturvårdsverkets handbok (2009:3) för artskyddsförordningen.

¹ Kommissionens tillkännagivande 2017/C154/07, Riktlinjer för bearbetade exemplar enligt EU:s förordning om handel med vilda djur och växter